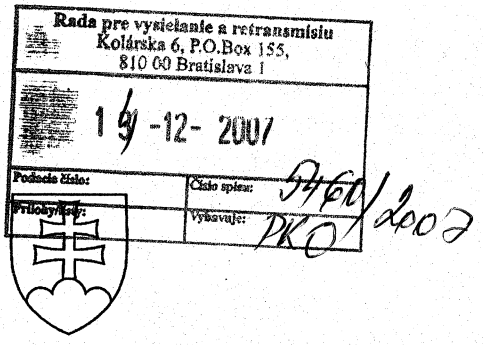
Najvyšší súd
Slovenskej republiky

1Sž 8/2006

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členiek JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. a JUDr. Zdenky Reisenauerovej v právnej veci navrhovateľky: **MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r. o.**, Bratislavská č. 224/18, Blatné, zastúpeného Mgr. Zuzanou Zlámalovou, advokátkou v Bratislave, Trnavská č. 11, Bratislava, proti odporkyni: **Rada pre vysielanie a retransmisiu,** Nám. SNP č. 12, Bratislava, o opravnom prostriedku navrhovateľky proti rozhodnutiu odporkyne č. RP/273/2005 zo dňa 20.12.2005, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odporkyne č. RP 273/2005 zo dňa 20.12.2005 **potvrdzuje**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Navrhovateľka je povinná zaplatiť súdny poplatok v sume 2000,- Sk do 10 dní od právoplatnosti rozsudku.

O d ô v o d n e n i e :

Rozhodnutím uvedeným vo výroku tohto rozsudku odporkyňa v súvislosti s odvysielaním programu „Big Brother – Súboj“ dňa 25.10.2005 cca o 19.45 hod. uložila navrhovateľke podľa § 64 ods. 1 písm. d/ v spojení s § 67 ods. 3 písm. h/ zák. č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii (ďalej len zákon) pokutu vo výške 2.000.000,– Sk za porušenie § 20 ods. 3 zákona tým, že odvysielala program, ktorý mohol ohroziť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých alebo narušiť ich duševné zdravie a emocionálny stav, ďalej podľa § 64 ods. 1, písm. a/ a ods. 4 zákona sankciu - upozornenie na porušenie zákona - za porušenie § 20 ods. 4

zákona tým, že program bol odvysielaný bez zohľadnenia vekovej vhodnosti pri jeho zaradení do vysielania a podľa § 64 ods. 1, písm. d/ v spojení s § 64 ods. 4 zákona pokutu určenú podľa § 67 ods. 3 písm. d/ v sume 100.000,–Sk za opakované porušenie § 20 ods. 5 zákona tým, že pri odvysielaní programu nebol uplatnený jednotný systém označovania programov (ďalej len JSO) v súlade s podmienkami, ktoré podľa § 20 ods. 6 zákona určila odporkyňa.

Proti tomuto rozhodnutiu podala navrhovateľka včas opravný prostriedok, ktorým žiadala rozhodnutie odporkyne v časti o uložení pokuty v sume 2.000.000,–Sk a pokuty v sume 100.000,–Sk zrušiť.

V súvislosti s povinnosťou zaplatiť pokutu v sume 2.000.000,–Sk nesúhlasila s tvrdením odporkyne, že program obsahoval sexuálne správanie prezentované ako forma zábavy určenej výhradne dospelým a obscénne gestá.

Trvala na tom, že súťažiaci v predmetnom programe prezentovali svoje názory a skúsenosti zo svojho sexuálneho života, pričom sa vyjadrovali slovníkom typickým pre mladú generáciu. Slovné spojenia ako: „A čo predohra?“, „Ja mám rada sex v aute“, „Zboka je to dobré“... atď. sa nemôžu považovať sa niečo, čo je pre mladistvých v dnešnej dobe nejaké tabu a podľa jej názoru otvorená diskusia o sexe nijakým spôsobom nemôže ohroziť hodnotovú orientáciu maloletých divákov vrátane ich morálky a etických hodnôt, keďže v súčasnosti sa s problematikou sexu mladiství stretávajú aj v rámci predmetu na školách s názvom „sexuálna výchova“.

Nesúhlasila s tvrdením, že by v programe bol vyzdvihovaný „sexuálny model“ alebo „obscénne formy správania sa“, naopak vysielanie a sledovanie vzťahov medzi súťažiacimi v dome vysielateľ nepovažuje za niečo, čo sa vymyká realite a bežnému každodennému životu a maloletí sa s podobnými prejavmi správania stretávajú aj mimo televíznej obrazovky.

Ak odporkyňa dospela k záveru, že tento program mohol ohroziť psychický, fyzický alebo morálny vývin maloletých alebo narušiť ich duševné zdravie a emocionálny stav, išlo o nesprávne právne posúdenie veci, pričom z vykonaného dokazovania dospela aj k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Taktiež namietala uloženie pokuty v sume 100.000,–Sk z dôvodu, že program bol označený v súlade s platnými pravidlami JSO, keďže sa v programe nevyskytovalo fyzické, psychické alebo verbálne násilie, sexuálne vzťahy alebo scény, nahota v sexuálnom kontexte, vulgárny jazyk, drogové alebo hráčske závislosti a ani žiadne ďalšie prejavy nevhodné a neadekvátne vekovej hranici 15 rokov. Poukázala na to, že v tejto časti odporkyňa iba okrajovo odôvodnila svoje rozhodnutie tým, že posudzovaný program mal byť spôsobilý ohroziť psychický, fyzický alebo morálny vývin maloletých alebo narušiť ich duševné zdravie a emocionálny stav, a preto nemal byť vysielaný medzi 6 – 22 hod a mal byť označený ako nevhodný a neprístupný pre všetkých maloletých.

Napadnutému rozhodnutiu vytýkala nedostatočné zdôvodnenie uložených pokút z hľadiska kritérií vyplývajúcich § 64 ods. 2 zákona, čo spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť a namietala, že odporkyňa je v rozpore s § 3 ods. 2 a § 33 ods. 2 Správneho poriadku neumožnila vyjadriť sa ku konečným podkladom rozhodnutia.

Na pojednávaní dňa 19. júna 2007 navrhovateľka prostredníctvom právnej zástupkyne navrhla zrušiť napadnuté rozhodnutie aj z dôvodu neprípustnosti uloženia viacerých sankcií za ten istý skutok.

Odporkyňa vo vyjadrení k opravnému prostriedku navrhovateľky označila vznesené námietky za nedôvodné a napadnuté rozhodnutie navrhla potvrdiť.

Pripomenula, že súčasťou predmetného programu bola diskusia o sexe prezentovaná súťažiacimi, ktorí sú neraz vzormi pre maloletých, spôsobom, ktorým mohol byť ohrozený psychický, fyzický alebo morálny vývin maloletých alebo narušené ich duševné zdravie a emocionálny stav, nakoľko u maloletých hrozí nebezpečenstvo spočívajúce jednak v nepochopení takejto verbálnej prezentácie sexuálneho správania a taktiež aj v následnom napodobňovaní, pričom práve toto nepochopenie samotnej podstaty je spôsobilé vyvolať nebezpečenstvo, že maloletí si osvoja určitý model správania bez toho, aby pochopili a vnímali nevhodnosť tohto následného osvojeného konania. Vzhľadom na to, že takéto správanie je prezentované ako niečo normálne, je nebezpečenstvom kontakt maloletých s takouto formou správania, nakoľko maloletí si nevedia urobiť odstup od toho, čo im bolo v programe odprezentované a považujú to za „normálne". Práve z dôvodu, aby nedochádzalo k stretu maloletých s takýmito nevhodnými programami na televíznej obrazovke, bolo potrebné rozhodnúť, že tým, že navrhovateľka odvysielala program pred 22. hodinou, porušila povinnosť nevysielať v čase od 6.00 do 22.00 hod. program, ktorý by mohol ohroziť morálny vývin maloletých vyplývajúcu z ustanovenia § 20 ods. 3 zákona.

Námietku, že maloletí sa v súčasnosti s problematikou sexu stretávajú v rámci predmetu „Sexuálna výchova" na školách označila za bezpredmetnú, z dôvodu, že v danom prípade diskusii o problematike sexu chýbal výchovný charakter a sexuálne správanie bolo prezentované vo forme zábavy, pričom takáto diskusia bola z hľadiska obsahu a formy určená výhradne dospelým.

V súvislosti s tým poukázala na povinnosť vysielateľa označiť program ako nevhodný a neprístupný pre maloletých v prípade, ak obsahuje niektoré z kritérií uvedených v čl. VII JSO, pričom pri klasifikácii programov treba vychádzať z čl. IV, ods. 2 JSO, podľa ktorého „pri klasifikácii vysielateľ posúdi rovnako kvalitatívne hľadisko nevhodných obsahov v programe, ako aj kvantitatívne hľadisko, tzn. frekvenciu výskytu". Nakoľko majoritnou časťou programu bola verbálna prezentácia sexuálneho správania vo forme zábavy určená výhradne dospelým, bola navrhovateľka povinná označiť predmetný program piktogramom nevhodnosti do 18 rokov.

Námietku týkajúcu sa porušenia príslušných ustanovení Správneho poriadku neposkytnutím možnosti vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia odporkyňa odmietla poukazom na oznámenie o začatí správneho konania navrhovateľke doručené dňa 11.11.2005, v ktorom bola vyzvaná, aby k predmetu správneho konania č. 391-PgO/O-1985/2005 zaslala svoje stanovisko, prípadne dôkazy v súlade s § 32 ods. 2, 3 v nadväznosti na § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 Správneho poriadku a ako účastníčka konania mala možnosť nazerať do spisov, robiť z nich výpisy, alebo dostať informáciu zo spisov iným spôsobom. Uviedla tiež, že pri stanovení výšky

pokút sa zaoberala kritériami uvedenými v § 64 ods. 2 zákona a v rozhodnutí ich zohľadnila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný (§ 246 ods. 2 písm. b/ OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie odporkyne z dôvodov uvedených v opravnom prostriedku a po prejednaní veci na nariadenom pojednávaní dospel k záveru, že nie sú dôvody na jeho zrušenie.

V prejednávanej veci skutkový stav nebol sporný. Navrhovateľka ani v správnom ani v preskúmavacom súdnom konaní nepoprela odvysielanie programu „Big Brother – Súboj" dňa 25.10.2005 o cca 19.45 hod., ani jeho obsah a znenie, preto úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo posúdenie, či spôsobom uvedeným v opravnom prostriedku odporkyňa pochybila, keď napadnutým rozhodnutím ustálila záver o zodpovednosti navrhovateľky za porušenie povinnosti vyplývajúcich z ustanovení § 20 ods. 3 a ods. 5 zákona.

Je nepochybné, že ochrana mravného rozvoja a výchovy maloletých pred faktormi spôsobilými negatívne na nich vplývať je v celospoločenskom záujme, čoho výrazom je aj prijatie príslušných ustanovení zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii.

Podľa § 20 ods. 1 zákona vysielateľ je povinný zabezpečiť, aby sa nevysielali **programy alebo iné zložky programovej služby, ktoré môžu narušiť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých,** najmä také, ktoré obsahujú pornografiu alebo hrubé, neodôvodnené násilie.

Podľa § 20 zákona programy alebo iné zložky programovej služby, ktoré by mohli ohroziť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých alebo narušiť ich duševné zdravie a emocionálny stav, sa nesmú vysielať v čase od 6.00 h do 22.00 h (ods. 3).

Pri zaraďovaní jednotlivých programov do vysielania je vysielateľ televíznej programovej služby povinný zohľadňovať vekovú vhodnosť programov a iných zložiek programovej služby pre maloletých (ods. 4).

Na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti je vysielateľ televíznej programovej služby povinný zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania programov adresovaný rodičom a vychovávateľom maloletých (ods. 5).

V predmetnej veci išlo o program v tzv. „real-life soap" formáte, ktorého princípom bolo sledovanie súžitia skupiny ľudí v uzavretom priestore, ktorej účastníci nesporne nepredstavujú reprezentačnú vzorku mladej populácie, ako je to prezentované, ale často ide o extrovertov alebo exhibicionostov a prostredie, v ktorom počas trvania reality-show žijú, nie je prirodzené, ale ide o uzavretý priestor sledovaný kamerami.

Rozhovory, ktoré podľa prepisu relácie účastníci show medzi sebou viedli, sa týkali predovšetkým sexu s prezentovaním sexuálneho správania ako formy zábavy. V programe boli uvedené aj pasáže, v ktorých sa vyskytli imitovaná súlož,

siahanie do rozkroku či trenie si bradaviek, ktoré možno za daných okolností dôvodne označiť ako obscénne.

Súd nezohľadnil tvrdenie navrhovateľky, že maloletí sa môžu s prezentáciou sexuality stretnúť v akomkoľvek médiu a to kedykoľvek v čase do 22. hodiny, pretože toto ju nezbavuje zodpovednosti za porušenie zákona a rovnako právne nepodstatná bola aj námietka, že maloletí sa so sexualitou stretávajú aj na školách v rámci predmetu „sexuálna výchova", keďže je zrejmý rozdiel medzi vyučovaním, ktorého náplňou je výchova pod vedením pedagóga a prezentáciou sexu ako formy zábavy.

Práve prezentácia správania sa účastníkov show ako čosi bežné, čo sa nevymyká každodennému životu a bežnej realite – je faktorom, ktorý môže mať negatívny dopad na fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých alebo môže narušiť ich duševné zdravie a emocionálny stav. V období dospievania človek preberá určité formy správania sa z vonkajšieho okolia, napodobňuje svoje vzory, je celkovo náchylnejší prevziať vzory pre svoje správanie sa a pri vytváraní vlastného rebríčka hodnôt z vonkajších vplyvov, a tými sú aj médiá. Na rozdiel od dospelého jedinca nie je maloletý, ktorého osobnosť sa ešte len formuje, schopný správne pochopiť to, čo a ako bolo v tomto programe prezentované.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z uvedených dôvodov považoval záver odporkyne o tom, že navrhovateľka odvysielaním programu „Big Brother – Súboj" cca o 19.45 hod. a neuplatnením Jednotného systému označovania programov v súlade s podmienkami § 20 ods. 6 zákona porušila povinnosti vyplývajúce z § 20 ods. 3, 4 a 5 zákona za dôvodný. Uvedený záver má podklad vo vykonanom dokazovaní a zodpovedá zasadám správneho uváženia. Súčasne tým bol naplnený aj právny dôvod k uloženiu sankcií podľa § 64 ods. 1 písm. b/ zákona v spojení s § 67 ods. 3, písm. d/ a h/ zákona.

Súd neprihliadol na námietku navrhovateľky o porušení ustanovení Správneho poriadku týkajúcich sa vedenia správneho konania s poukazom na obsah administratívneho spisu ako aj samotného napadnutého rozhodnutia, z ktorých vyplýva, že navrhovateľke bolo oznámené začatie správneho konania s primeranou špecifikáciou porušených ustanovení zákona a bola zároveň vyzvaná na zaslanie stanoviska prípadne navrhnutie dôkazov v súlade s § 32 ods. 2 a 3 a v nadväznosti na § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 Správneho poriadku. V oznámení o nariadení ústneho pojednávania bola zároveň poučená o možnosti vyjadriť sa pred rozhodnutím vo veci k podkladom a spôsobom ich zistenia, prípadne navrhnúť ich doplnenie a o následku nevyužitia tohto práva alebo neúčasti na ústnom pojednávaní. O práve navrhovať dôkazy alebo ich doplnenie, o práve nazerať do spisov, robiť si z nich výpisy, odpisy a dostať kópie alebo informáciu zo spisov bola navrhovateľka poučená aj na samotnom ústnom pojednávaní dňa 20.12.2005.

Súd neakceptoval ani námietku navrhovateľky týkajúcu sa výšky uložených pokút, pretože, ako to vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, odporkyňa pri stanovení výšky pokút zdôraznila predchádzajúce porušenia zákona navrhovateľkou, pričom ustálenie výšky pokuty v rámci zákonom určeného rozpätia, či sadzby, je zásadne otázkou správnej úvahy a súd podľa § 245 ods. 2 OSP pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe povolenej voľnej úvahy

preskúmava iba to, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom.

Rovnako nebolo možné zohľadniť ani námietku neprípustnosti uloženia viacerých sankcií za ten istý skutok, ktorá okrem toho, že bola vznesená po uplynutí lehoty na podanie opravného prostriedku, v rámci ktorej možno rozširovať rozsah dôvodov opravného prostriedku (§ 250h ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 OSP), bola i nedôvodná vzhľadom na to, že aplikovaný postup pri uložení sankcií v danej veci vyplýva priamo zo zákona nepochybne zohľadňujúceho zásadné rozdiely v deliktuálnej zodpovednosti fyzických a právnických osôb a v princípoch ich sankcionovania.

S poukazom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250q ods. 2 OSP napadnuté rozhodnutie odporkyne potvrdil.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z § 250k ods. 1 OSP.

Vzhľadom na neúspech v konaní súd s poukazom na § 2 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch zaviazal navrhovateľku zaplatiť súdny poplatok vo výške 2000,–Sk (položka č. 10 písm. c/ sadzobníka).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 26. júna 2007

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Kavivanovová Ľubica